

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

25 februari 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen,
de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans –**

betreffende de werkgelegenheid in de Kempen

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels –

**betreffende een Vlaams pact voor de Kempen
naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Hans Schoofs**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Roland Van Goethem, John Vrancken;

mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heer Louis Bril, mevrouw Annick De Ridder, de heer Hans Schoofs;

mevrouw Anissa Tamsamani, de heren Joris Vandenbroucke, Bart Van Malderen.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Katleen Martens, de heren Jan Penris, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Dirk de Kort, de dames Cindy Franssen, Kathleen Helsen, de heer Frans Peeters;

de heren Patrick De Klerck, Jaak Gabriels, mevrouw Vera Van der Borgh;

de heren Chokri Mahassine, André Van Nieuwerkerke, mevrouw Els Van Weert.

Toegevoegde leden:

de heer Gino De Craemer;

mevrouw Mieke Vogels.

Zie:

1482 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

1413 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie besprak op haar vergadering van 31 januari 2008 het voorstel van resolutie van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, 1482/1) en het voorstel van resolutie van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1413/1) in samenhang met elkaar.

I. TOELICHTING DOOR DE INDIENERS

De heer *Frans Peeters* zegt dat het voorstel van resolutie werd ingediend naar aanleiding van de ontslagen bij Janssen Pharmaceutica en de herstructureringen in een aantal andere bedrijven (Nokia Siemens in Herentals, De Ster in Hoogstraten, Kempico in Beerse). In het totaal zijn er daardoor meer dan 1300 arbeidsplaatsen verloren gegaan. Ten tijde van de sluiting van Belgonucleaire in Dessel in 2006 werden reeds vragen aan de regering gesteld inzake reconversie in de regio. De spreker is van oordeel dat de recente gebeurtenissen verantwoorden dat er opnieuw een initiatief in die zin wordt genomen.

De heer Peeters zegt dat het regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC) de structuur bij uitstek is om het sociaal-economische overleg te organiseren en om initiatieven voor te stellen aan de Vlaamse Regering. Het overleg tussen het RESOC en de Vlaamse Regering is overigens reeds aan de gang.

Volgens de heer Peeters heeft de Kempen heel wat potenties. Zo zijn er de kennispolen zoals de Kempense milieutechnologievallei, het incubatiecentrum dat door de provincie is opgestart op de terreinen van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Daarnaast zijn er nog het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) en de Katholieke Hogeschool Kempen (KHK), die niet alleen hoogtechnologische afgestudeerden levert, maar ook bijdraagt aan het wetenschappelijk onderzoek. De heer Peeters pleit voor de realisatie van het Campina-project van de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK), in samenwerking met de VITO en het KHK. Om de inplanting van nieuwe hoogtechnologische bedrijven mogelijk te maken, is het RESOC vragende partij voor bijkomende bedrijven-terreinen, waarvoor eerst nog ruimtelijke uitvoeringsplannen moeten worden opgesteld.

Meer in het bijzonder moet er volgens de spreker ingezet worden op de van oudsher aanwezige nucleaire sector in de Kempen. Niet alleen het SCK in Mol is daarbij belangrijk, maar ook de aanverwante bedrijven in de omgeving. Er moet een visie worden ontwikkeld op de toekomst van die nucleaire bedrijvigheid. Welke zullen bijvoorbeeld de gevolgen zijn van de geplande uitstap uit de kernenergie?

De Kempen is volgens de spreker ook zeer goed gelegen voor logistieke functies. Het ontwikkelen van Logistiek Vlaanderen is ook voor de Vlaamse Regering een prioriteit. Ook dat kan voor duurzame tewerkstelling in de regio zorgen. Met logistiek moet wel zeer bewust en selectief worden omgegaan, omdat het mobiliteitseffect belangrijk is. Het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) is gebaseerd op een multimodale vervoersaanpak, maar er moeten toch enkele pijnpunten, zoals de congestieproblemen op de E313, worden aangepakt. Ook de noord-zuidverbinding Kempen zou moeten worden gerealiseerd. Een en ander moet worden gegoten in een mobiliteitsplan Kempen, vanuit een integrale benadering van de mobiliteitsproblematiek.

De heer Peeters stelt de achterstand van de Kempen in de zorgsector vast. Zo kunnen hartpatiënten uit de Kempen niet in eigen regio terecht voor acute zorg in een gespecialiseerd hartcentrum.

De spreker pleit ten slotte voor een reconversieplan voor de Kempen, in overleg met de regionale actoren, dat aan de Vlaamse Regering kan worden voorgelegd.

De heer *Rudi Daems*, als indiener van het andere voorstel van resolutie, herinnert op zijn beurt aan de recente bedrijfsherstructureringen die de Kempen heeft meegemaakt. Toch is hij van oordeel dat de regio ongetwijfeld economische potenties heeft. Het is echter belangrijk die potenties te ontwikkelen en daarvoor moeten er keuzes worden gemaakt. Hij zegt dat in het voorstel van de meerderheidspartijen in feite te weinig offensieve keuzes worden gemaakt. Vandaar dat zijn fractie een eigen voorstel van resolutie heeft ingediend, waarin meer wordt gevraagd dan het klassieke verlanglijstje van het plaatselijke RESOC, dat tegelijkertijd te uitgebreid en te weinig concreet is. De resolutie van de Groen!-fractie concentreert zich op enkele centrale thema's:

- offensief inzetten op innovatie en technologie, onder andere wegens de aanwezigheid van het VITO in deze regio;
- analyseren wat de Vlaamse en federale instrumenten zijn voor ondersteuning van bedrijven, met het oog op een betere stroomlijning;

- investeren in de zorgsector, omdat de Kempen hier duidelijk een achterstand heeft;
- de Kempen positioneren als een mooie regio, met veel mogelijkheden wat open ruimte en natuurgebieden betreft, waardoor een regionaal landschap of nationaal park, naar Limburgs model, kan worden opgebouwd;
- aandacht voor het ondersteunen van ecologische investeringen in de economie.

De heer Daems pleit ten slotte voor een Vlaams pact voor de Kempen met duidelijke keuzes, waarbij er geen nieuwe structuren worden in het leven geroepen. Alles kan via het RESOC gebeuren. De streekvisie die in ontwikkeling is kan naast de inhoud van deze resolutie worden gelegd voor het opmaken van een dergelijk pact.

II. BESPREKING

De heer *Hans Schoofs* stelt dat er een beperkte maar duidelijke tewerkstellingscrisis is in de Kempen. Die tewerkstellingsproblemen zijn echter niet nieuw. De werkloosheidsgraad is in de Kempen steeds hoger geweest dan in de rest van Vlaanderen. De Kempen is enige tijd een doelstelling 2-gebied geweest van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) (doelstelling regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid). Dat heeft voor Europese middelen voor de Kempen gezorgd, die echter niet altijd onmiddellijk resultaat hebben opgeleverd.

De heer Schoofs stelt dat de twee voorstellen van resolutie zijn ingediend vanuit hetzelfde geloof in kansen voor de Kempen. Toekomstgericht heeft de Kempen inderdaad een groot aantal mogelijkheden. De regio sluit aan bij de haven van Antwerpen, wat heel wat logistieke kansen biedt. Er is echter een tekort aan bedrijventerreinen. Er is ook een mobiliteitsproblematiek, met het ontbreken van een noord-zuidverbinding en een oververzadiging van de E313. Dat vraagt om snelle en effectieve ingreep van de Vlaamse overheid. Een mobiliteitsplan voor de Kempen, waarin een afstemming op elkaar van de verschillende vervoersmodi wordt uitgewerkt, is zeker nodig.

De heer *Bart Martens* stelt dat de mogelijkheden van de Kempen voor een duurzame economische ontwikkeling ten volle moeten worden benut. De VITO en het SCK zijn kenniscentra met naam en faam. De mogelijkheden zijn aanwezig om de regio om te bouwen tot een milieu- en energievalei. Investeren in deze kenniscentra zal meer dan ooit nodig zijn als Vlaanderen en België hun aandeel zullen moeten waarmaken in de Europese klimaat- en energiestra-

tegie, die de Europese Commissie recent heeft voorgesteld. Deze strategie opent heel wat economische mogelijkheden, waarop Vlaamse bedrijven moeten inspelen. In de VITO is al heel wat kennis aanwezig, maar vergeleken met de Nederlandse tegenhanger TNO, waar tien keer meer mensen werken, is er toch nog heel wat meer investering nodig. Hier ligt voor de Kempen de mogelijkheid om een cluster te creëren rond milieu- en energietechnologie, waarbij onderzoeksinstituten en bedrijven betrokken worden. Andere belangrijke bedrijven zoals Umicore en IMEC bevinden zich bovendien in de brede regio rond de Kempen. Het technologisch netwerk mag dus de enge grenzen van de Kempen overstijgen. In een programma voor de ontwikkeling van duurzame energietechnologie kunnen de VITO en het KHK worden ingepast, samen met een aantal hoogtechnologische bedrijven, waaruit spin-offs kunnen voortvloeien. Een samenwerking tussen Umicore, Sibelco en IMEC, kan bijvoorbeeld zorgen voor een nieuwe hoogtechnologische activiteit op het gebied van de productie van 'solar grade silicium', dat gebruikt kan worden voor de vervaardiging van een nieuwe generatie van zonnecellen. Het voorstel van resolutie van de meerderheid vraagt expliciet dat ruimte zou worden gecreëerd voor het aantrekken van dergelijke spin-offs.

De heer Martens wijst op de kansen die de ontwikkeling van de logistieke functies van de Kempen biedt, maar ook op de bedreigingen ervan. Het inplanten van Europese distributiecentra in het gehele Vlaamse land kan ertoe leiden dat het verkeer volledig tot stilstand komt. De uitdaging bestaat er hierin om ook die logistieke activiteiten te clusteren, zodat de verschillende vervoersmodi, zoals ook spoor en binnenvaart zo effectief mogelijk worden ingezet. Dat vraagt een zeer planmatige inplanting van distributiecentra en een groepering. Bedrijven als Nike zijn hiervoor ook vragende partij. Ze hebben er belang bij dat er zich logistieke bedrijven in hun nabijheid vestigen, zodat er rendabele logistieke clusters ontstaan, die gezamenlijk binnenlandse shuttle-systemen kunnen uitbouwen, met minder druk op de wegeninfrastructuur en meer gebruik van spoor en binnenvaart.

De heer Martens pleit ten slotte voor een herpositionering van de nucleaire sector. Er zal meer moeten worden geïnvesteerd in onderzoek naar ontmanteling van nucleaire installaties en de berging van nucleair afval, dan in onderzoek naar nieuwe nucleaire technologie. In het verleden heeft Vlaanderen nog andere economische bedrijvigheid afgebouwd, zoals de steenkoolsector of de grindwinningen. Dat is steeds gepaard gegaan met reconversieplannen met de daarbij horende middelen en structuren zoals de Limburgse Reconversie maatschappij en het Grindfonds. Ook voor de nucleaire sector moet er een

dergelijke reconversie-aanpak komen. Ook daar zal de Kempen van kunnen meeprofiten.

Mevrouw *Els Van Weert* zegt dat zij ook vanuit haar vroegere politieke functie, als staatssecretaris van Duurzame Ontwikkeling, steeds heeft gepleit voor de keuze voor milieutechnologie, omdat heel wat studies aantonen dat ook op het vlak van jobcreatie deze keuze zeer lonend is. Mevrouw Van Weert ondersteunt ook de vraag naar de oprichting van een reconversiefonds voor de nucleaire industrie.

De spreker zegt dat de voorstellen van resolutie pleiten voor ondersteuningsmaatregelen. Zij wijst erop dat er in de praktijk al een groot instrumentarium van steunmaatregelen van de Vlaamse Regering bestaat. Zo werd er in 2006 voor 8 miljoen euro aan expansiesteun verleend aan Janssen Pharmaceutica. Hieraan was de belofte van het bedrijf voor jobcreatie gekoppeld. Er ging dus een groot bedrag aan steun naar een bedrijf in de Kempen. Maar het is duidelijk dat dat niet het beoogde effect heeft gehad op het vlak van tewerkstelling. Dit moet zeker geëvalueerd worden, met het oog op steun aan bedrijven in de toekomst. Misschien moeten daar meer stringente voorwaarden aan gekoppeld worden.

Mevrouw *Annick De Ridder* repliceert op enkele sprekers dat de nucleaire sector niet voortijdig mag worden afgeschreven. Het is nog te vroeg om nu al voor reconversie en voor een reconversiefonds te pleiten. Het is volgens haar niet zeker dat het hoofdstuk kernenergie kan worden afgesloten, nu er sprake is van een nieuwe generatie van kerncentrales, die veel minder kernafval produceren dan de bestaande centrales.

De heer *Jan Laurys* merkt op dat het ondersteunen van een bepaalde regio soms perverse effecten genereert in de omliggende regio's. Zo zouden bedrijven die in een dergelijke buurregio gevestigd zijn, kunnen worden verleid tot een delokalisering omdat de voorwaarde voor vestiging in de ondersteunde regio veel voordeliger zijn. Dat is het nadeel van geografisch omschreven plannen. De spreker merkt op dat hij dit in zijn regio (Diest en het Hageland) heeft gemerkt, na de goedkeuring van het Limburgplan. Als men regio's tegen elkaar gaat laten concurreren, dan zal men eerder een verschuiving van tewerkstelling merken, in plaats van de creatie van nieuwe tewerkstelling.

Vervolgens repliceren de indieners van de beide voorstellen van resolutie op de opmerkingen.

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat men het eens is over de doelstellingen van de resoluties. Het voorstel van de meerderheid is volgens hem niet offensief genoeg, zoals hij al had gesteld. Hij stelt vast dat de

heer Martens en mevrouw Van Weert eerder bij de inhoud van zijn voorstel aansluiten dan bij die van de meerderheid.

Hij zegt dat het oorspronkelijk zeker de bedoeling was om tot een gezamenlijk voorstel van resolutie te komen. Het grote discussiepunt was echter de kwestie van de logistiek. In de regio botst men nu al op de grenzen van wat mogelijk is op het vlak van verdere ontwikkeling van logistieke bedrijven. Het is prioritair dat de logistieke bedrijvigheid die reeds bestaat in de Kempen op een zo goed mogelijke manier wordt beheerst. Op dit ogenblik kan men zeker de kaart van de logistiek niet ten volle trekken in de Kempen.

De heer Daems zegt ook geen voorstander te zijn van een reconversiefonds voor de nucleaire sector. Er moet vooral gestreefd worden naar een alternatief beleid. Er zal in de komende tientallen jaren nog heel wat alternatieve investering en onderzoek nodig zijn in de nucleaire sector. De kennis die er bij het SCK bestaat moet zo goed mogelijk worden gevaloriseerd.

De heer Daems zegt dat zijn voorstel uitdrukkelijk vraagt de Vlaamse ondersteuningsinstrumenten te evalueren, zoals mevrouw Van Weert heeft gevraagd.

De heer *Frans Peeters* ontkent dat er gepleit wordt voor een ongebreidelde expansie van de logistieke sector. Er moet ingezet worden op een diversiteit aan vervoersmodi, meer bepaald in het kader van het ENA: het Albertkanaal, een industriële spoorlijn en de E313. Er wordt ook gevraagd naar een versnelde realisatie van nieuwe bedrijventerreinen, op voorwaarde dat die vervoersmodi op elkaar worden afgestemd. Dat betekent onder andere meer containervervoer per spoor en ingrepen op de E313. Er moet ook selectiviteit worden aan de dag gelegd bij het aantrekken van nieuwe logistieke functies. Belangrijk is dat die voor duurzame tewerkstelling zorgen. Zeker voor de tewerkstelling van laaggeschoolden is dat van belang. Het voorbeeld van Nike bewijst dat.

De heer Peeters zegt nog dat het verwaarlozen van die logistieke functie ervoor zal zorgen dat bedrijven naar Noord-Frankrijk, Nederland of Duitsland zullen trekken. Daardoor krijgt de regio geen tewerkstelling, maar wordt ze nog wel geconfronteerd met een toename van het transitverkeer.

III. STEMMING

Het voorstel van resolutie van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijk en mevrouw

Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen, wordt ten slotte ongewijzigd eenparig aangenomen met 9 stemmen voor.

Het voorstel van resolutie van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio, wordt eenparig verworpen met 9 stemmen tegen.

De verslaggever,

Hans SCHOOFS

De voorzitter,

Eric VAN ROMPUY
